

Stabil az önkormányzatok helyzete Magyarországon

Interjú Warvasovszky Tihamérral, az Állami Számvevőszék alelnökével

The State of Local Governments in Hungary is Stable

Interview with Tihamér Warvasovszky, Vice President of the State Audit Office of Hungary

■ Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) a közelmúltban rendezett konferenciát és vezetőképzést Fókuszban: az önkormányzati gazdasági társaságok címmel, és ellenőrzési tevékenységében is kiemelten foglalkozik a helyi önkormányzatokkal. Mi az oka a fokozott figyelemnek?

– Magyarország alaptörvénye értelmében hazánk a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti. Ez az alapelv a helyi önkormányzatok gazdálkodására is kiterjed, így működésükben kötelesek érvényesíteni ezt a szemléletet. Emellett a helyi önkormányzatok vagyona nemzeti vagyon, amely kezelésének és védelmének célja többek között a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése. Az ÁSZ a közérdek szolgálatában őrködik a nemzeti vagyon felett, és törekszik a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás megvalósulását elősegíteni. Ennek keretében kiemelt figyelmet fordít az önkormányzatok gazdálkodására, hisz a helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az alaptörvényben foglalt állami célok megvalósításához. Ennek érdekében az ÁSZ nemcsak ellenőrzéseivel, hanem tanácsadó tevékenységének keretében elemzésekkel, képzésekkel és egyéb programokkal is támo-

gatja a magyarországi településeket a közpénzek felelős felhasználásában.

■ Figyelemre méltó eszköztárat vonultatnak fel. Veszélynek van kitéve az önkormányzatok által kezelt nemzeti vagyon?

– 2010-re az önkormányzati alrendszerben tetemes adósságállomány halmozódott fel, ezért az ÁSZ 2011-től átfogó ellenőrzéseket indított az önkormányzatok működésével és gazdálkodásával kapcsolatban jelentkező kockázatok beazonosítása és kezelésének előmozdítása érdekében. Jelentéseink egyértelműen megmutatták, hogy az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzete 2007 és 2010 között romlott, a pénzügyi kockázatok pedig jelentősen fokozódtak. Az önkormányzati alrendszer 2010 végén fennálló 1247 milliárd forintos adósságállományának mintegy 85 százaléka az ÁSZ által ellenőrzött önkormányzati körhöz kapcsolódott, vagyis egvedülálló rálátásunk nyílt a problémára. Az ellenőrzési megállapítások az egész szektorban hasonlóságot mutattak, vagyis a teljes alrendszer ugyanazon problémákkal küzdött. Tapasztalatainkat folyamatosan megosztottuk az Országgyűléssel, amely 2012-ben döntött az adósságkonszolidációról. Meggyőződésem, hogy az önkormányzati eladósodottság súlyos problémáinak a számvevőszék általi tényszerű feltárása is hozzájárult

■ The State Audit Office of Hungary (SAO) recently organised a conference and leaders' training entitled: Local Government Business Organisations in Focus and in its audits a special emphasis is put on the local governments as well. What is the reason of this special attention?

– According to the Fundamental Law of Hungary the country applies the principle of a balanced, transparent and sustainable budget management. This basic principle also involves the management of local governments, so in their operation they are obliged to use this approach. In addition, the wealth of the local governments is national wealth, the management and protection of which is in the service of public interest and the fulfilment of common needs. The SAO protects the national wealth to serve the public interest, and it endeavours to promote the realisation of the balanced, transparent and sustainable budget management. Within its framework particular attention is paid to the management of the local governments, and as the part of the unitary state organisation system the SAO contributes to the achievement of the goals of the state set in the Fundamental Law. In order to do so the SAO applies not only audits and control, but also provides counselling with analyses, trainings and

ahhoz, hogy sor került az önkormányzati adósságok rendezésére és sikerült talpra állítani a fenntarthatatlanság szélére sodródott önkormányzati alrendszer. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatósága, illetve a törvényben előírt feladatok ellátása rövid távon nem igényel beavatkozást, azonban a 2013-tól bevezetett új feladat-finanszírozási rendszer keretein belül továbbra is megoldandó kérdés a pénzügyi egyensúly hosszú távú fenntartása. Az adóssággkonszolidáció az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére kedvező hatást gyakorolt, azonban a problémák kiváltó okait nem szüntette meg, ennek kezelése nélkül viszont az adósságállomány újratermelődhet. Ezt figyelembe véve továbbra is rendkívül fontos az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok feltárása.

■ Említette az önkormányzatok kockázati megfigyelő rendszerének kialakítását. Pontosan mire szolgál a rendszer, illetve hogyan érinti az ÁSZ ellenőrzési tevékenységét?

– A rendszer keretében az ÁSZ folyamatosan értékeli az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyát, eladósodásuk kockázatát, valamint azt, hogy vagyongazdálkodásuk során biztosítják-e a vagyon értékének megőrzését. Értékeli továbbá, hogy az önkormányzatok az új feladat-finanszírozási rendszer keretein belül is változatlan formában látják-e el feladataikat. Ezzel az új ellenőrzési megközelítéssel jelentősen növelhető az ellenőrzési lefedettség az önkormányzati alrendszerben, továbbá az ÁSZ településtípusonként értékelheti akár több száz önkormányzat pénzügyi és vagyongazdálkodását. Idén áprilisban fejeződött be például a Magyarországon található összesen 132 nagy-

other programs to support the Hungarian settlements in using the public funds in a responsible way.

■ You have a remarkable “toolkit”. Is the national wealth managed by the local governments endangered?

– By 2010 the local municipal subsystem collected quiet a huge debt, so the SAO began comprehensive audits to identify the handle the risk in the operation and management of the local governments. Our reports clearly showed that the financial balance of the local governments deteriorated between 2007 and 2010, and the financial risks increased significantly. By the end of 2010 the debt of the municipal subsystem had a debt of HUF 1,247 billion, and some 85% of that was related to the local government circle investigated by the SAO, so we had an unequalled view of the problem. The findings of the investigations were similar in the whole sector, which means that the whole subsystem struggled with the same problems. We continuously shared our experiences with the National Assembly, which made a decision about the debt consolidation in 2012. I am convinced that the factual reveal of the serious problems of the indebted local governments by the Sao also contributed to the consolidation of the local government debts and the municipal subsystem, which was on the edge of sustainability, could be stabilised. It means that the sustainability of the financial management in local governments and the fulfilment of tasks set by the law would not require intervention in the short term. But the long term maintenance of the financial balance within the new task financing system introduced in 2013 is still to be solved. The debt

consolidation was beneficial for the financial balance of the local governments, but it did not erase the root causes, and without the management of them the debt can be piled up again. Taking that into consideration, the disclosure of the risks affecting the financial balance of local governments is still very important.

■ You mentioned the creation of the risk watching system for local governments. What exactly does this system is good for? How does it affect the activity of the SAO?

– Within the framework of the system the SAO continuously evaluates the financial balance and the risk of indebtedness of local governments as well as if they ensure the value preservation of the wealth in the funds management. We also evaluate whether the local governments do their tasks in the same way within the framework of the new task financing system. This new inspection approach the inspection coverage can be increased significantly in the municipal subsystem, and the SAO can evaluate the finance and funds management of hundreds of local governments by settlement types. For instance, the evaluation of the local governments in Hungary’s 132 bigger townships was finished this April. The inspection done with the new method revealed that the financing structure of the bigger townships was sustainable, their finance and funds management ensured the fulfilment of their tasks set by the law. It shows that the work done by the SAO in the past few years was greatly successful.

■ Not long after the 2011 inspection of the local governments the evaluation of business organisations owned by the municipalities began. Was that a sensitive point as well?

– Due to the authorisation by the National Assembly the SAO could began its activity in that field in 2011. It showed that the management of the public service companies often means high risks to the municipalities as owners. The system-based inspection revealed that the companies doing public service tasks and owned by the municipalities often contributed to the problems of indebtedness. Between 2011 and 2017 nearly 200 companies with the municipalities as majority owners were inspected and these inspections will go on in the future.

■ The SAO conference of this topic held recently was organised together

községi önkormányzat értékelése. Az új módszertannal elvégzett ellenőrzés arra a fő megállapításra jutott, hogy a nagyközségek finanszírozási struktúrája fenntartható volt, pénzügyi és vagyongazdálkodásuk biztosította a törvényben meghatározott feladataik ellátását. Ez azt mutatja, hogy nagymértékben hasznosult az elmúlt évek számvévszéki munkája.

■ **Nem sokkal az önkormányzatok 2011-es ellenőrzése után, értékelni kezdtek a helyhatóságok tulajdonában lévő gazdasági társaságokat is. Ez is egy érdekes pont?**

– Az Országgyűlés felhatalmazásának köszönhetően az ÁSZ 2011-től kezdődően ezen a területen is megkezdte ellenőrzési tevékenységét, amely rávilágított arra, hogy a közszolgáltató cégek gazdálkodása sok esetben jelentős kockázatot jelenthet a tulajdonos önkormányzatok számára. A rendszerszerű ellenőrzés során nyilvánvalóvá vált, hogy az eladósodással kapcsolatos problémák kialakulásához sok esetben az önkormányzatok tulajdonában álló, közfeladatokat ellátó társaságok is hozzájárulhatnak. 2011 és 2017 között közel 200 többségi önkormányzati tulajdonú vállalatnál végeztünk ellenőrzést, és ezek az ellenőrzések a jövőben is folytatódni fognak.

with a manager training as well. Does it mean that the SAO also performs education?

– The purpose of the conference was the summary of the experiences gained while doing inspections at the municipality companies. It was completed with a training programme, which provides the leaders of the local governments with support to the right way of management. Education is part of the counselling activity of the SAO, in which we try to spread the “good practice” and to expand the knowledge of public funds and management skills. This task was delegated to the SAO by the National Assembly in 2015. The seminars held for local government leaders mainly drew the attention to the importance of accountability, responsible usage of public funds and wealth management. Besides, our trainings provide the company managers with applicable knowledge in these fields.

■ **Will the SAO enhance its counselling activity in the future?**

– In addition to our inspections we also pay attention to have our experiences used in practice. In the course of our counselling activity we started our self-test system in 2015.

■ **A témával kapcsolatban nemrégiben rendezett számvévszéki konferenciához vezetőképzés is kapcsolódott. Ezek szerint az ÁSZ oktatást is végézt?**

– A konferenciánk célja az önkormányzati vállalatoknál végzett ellenőrzések tapasztalatainak összegzése volt, ezt egészítettük ki egy olyan képzési programmal, amely az önkormányzati társaságok vezetőinek nyújt támogatást a helyes gazdálkodáshoz. Az oktatás az ÁSZ tanácsadó tevékenységéhez tartozik, amelynek keretében törekszünk a „jó gyakorlatok” terjesztésére, valamint a közpénzügyi és vezetői ismeretek fejlesztésére. Ezzel 2015-ben a magyar Országgyűlés bízta meg az Állami Számvévszéket. Az önkormányzati cégvezetőknek tartott szemináriumunk elsősorban az elszámoltathatóság, a felelős közpénzfelhasználás és vagyonkezelés fontosságára irányította rá a figyelmet, és a képzésünk ezeken a területeken ad a mindennapi munka során alkalmazható ismereteket a cégvezetőknek.

■ **Várható, hogy az ÁSZ a jövőben tovább erősíti tanácsadó szerepét?**

– Az ellenőrzéseink mellett nagy figyelmet fordítunk arra is, hogy tapasztalataink a gyakorlatban hasznosuljanak. Tanácsadó

tevékenységünk keretében 2015-ben indítottuk el öntesztrendszerünket, amelynek részeként az önkormányzati belső kontroll önteszték célja az önkormányzatok és intézményeik szabályozott és szabályszerű működésének támogatása. Emellett az elmúlt években számos elemzést készítettünk az önkormányzatokat érintő ellenőrzéseink alapján és több konferenciát szerveztünk polgármesterek és jegyzők számára. Továbbá a közsféra vezetőit támogató képzési programunkat is kiterjesztettük az önkormányzatokra, valamint a szabályos és befolyásmentes működést is támogató, évenként elvégzett integritásfelmérésünkben is legnagyobb számban önkormányzatok vesznek részt. Mindemellett évente, szakmai találkozók keretében osztjuk meg tapasztalatainkat az önkormányzatokat tömörítő érdekszövetségekkel. Az ÁSZ elsődleges célja, hogy hozzájáruljon az ellenőrzött szervezetek gazdálkodása szabályozottságának, a közpénzek szabályos, átlátható felhasználásának és a vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a javulásához. Ez irányú tevékenységünket a jövőben is folytatni, illetve erősíteni szeretnénk az önkormányzatoknál, illetve egyéb közpénzhasználó szervezeteknél egyaránt.

Dr. Fodros István

In this system the purpose of the local government internal control self-tests is to support the lawful operation of the local governments and their institutions. Besides, in the past years we have made many analyses based on the inspections concerning local governments and have organised many conferences for the mayors and notaries. In addition, our trainings supporting the managers of the public sector were expanded for local governments. Most participants of our annual integrity survey supporting the orderly and influence

free operation are local governments, too. Every year we share our experiences with the local government alliances in professional meetings. The priority of the SAO is to contribute to the regulation of the management done by the organisations inspected, and to the improvement of the orderly, transparent usage of public funds and the responsible management of wealth. We intend to continue and strengthen this activity in the future both in case of local governments and other organisations using public funds.

